

jako takové není právním důvodem, ježto jako takové zakládá abstraktní dlužní poměr. I při uznání jest zavazovacím důvodem důvod tvrzeného dluhu. Z čeho dluh povstal, t. j. na jakém právním důvodu se dluh zakládá, není v dluhopise řečeno, neodpovídá tudíž dluhopis požadavkům § 26 knih. zák. a nemohl proto býti povolen navržený vklad.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení rekursního soudu odpovídá jak stavu věci, tak i zákonu, a vývody dovolacího rekursu nejsou způsobilé vyvrátiti správnost jeho důvodů. Listina nadepsaná »Schuldschein«, na základě které bylo žádáno o vklad zástavního práva, nemá podmínek listiny vkladné podle § 26 knih. zákona, neboť neobsahuje platný právní důvod a nelze také z ní seznati, zda byla vyhotovena ve formě předepsané pro její platnost. Uznání působí konstitutivně jen tehdy, přistoupilo-li k závazkovému důvodu, jenž tu již byl (rozh. čís. 7854 sb. n. s.). Uznání nedovoleného, zakázaného a proto od počátku nicotného závazku nemá právního účinku (rozh. čís. 5642 sb. n. s.). Správně tedy usoudil rekursní soud, že uznání dluhu samo o sobě není právním důvodem pro dluh, a že uznání jako takové ještě netvoří právní důvod, který musí obsahovati listina vkladná podle § 26 knih. zákona. Nevychází-li z listiny, o jaký dluh jde, nelze posouditi, zda byla listina vyhotovena ve formě předepsané pro její platnost.

Čís. 12631.

Nelze použití § 31 náhradového zákona, byl-li pozemek přidělen dlouhodobému pachtýři podle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Proti dlouhodobému pachtýři lze vydržeti právo služebnosti.

(Rozh. ze dne 24. května 1933, Rv I 14/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaných, by bylo uznáno právem, že žalovaným nepřísluší právo choditi nebo jezdit a hnáti dobytek po pozemku, jehož žalobce nabyt jako dlouholetý pachtýř podle zákonů čís. 318/1919, 311/1920 a 166/1921. Žalovaní prokázali, že právo chůze (jíždy) po žalobcovu pozemku vydrželi proti žalobci a jeho předchůdci držením více než třicetiletým. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Zbývá zkoumati otázku právní, zda lze podle zákonů o pozemkové reformě uplatňovati právo služebnosti proti dlouholetému pachtýři, kterému byl zpachtovaný pozemek přidělen podle zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. a zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. z. a n. Žalobce se odvolává na § 31 náhr. zákona, podle něhož se po uplynutí

třiceti dnů od poznámky zamýšleného převzetí nelze domáhati uznání žádného věcného práva, tedy ani služebnosti ani proti státu ani proti přidělci (proti nabyvateli v řízení pozemnoreformním). Tento předpis je veřejnoprávní, absolutně vízící a proto jest k němu hleděti vždy a všude. § 7 zák. záborového stanoví, že zcizení, pronájem zabraného majetku, jeho zavazení a dělení vyžaduje úřední souhlas (§ 15) a nemá bez něho proti státu právních následků. Jest nesporno, že velkostatek Ch. byl zabrán Státním pozemkovým úřadem a že žalobce uplatňoval své právo na dlouhodobý pacht podle § 1 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. o zajištění půdy drobným pachtýřům, novelisovaného zákonem ze dne 6. dubna 1920, čís. 247, zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. a zákonem ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. z. a n. a pozemek čkat. 1207/1 byl mu skutečně přidělen do vlastnictví za náhradu. Podle § 10 zákona čís. 318/1919 sb. z. a n. jest pachtýř povinen převzítí pozemkové služebnosti a reální břemena váznoucí na požadovaném pozemku v době vydání tohoto zákona, pokud jich k hospodaření na panujícím pozemku nadále bude zapotřebí, a to bez započtení do přejímací ceny. Není pochybnosti o tom, že žalovaní věděli jako sousedé pozemku č. kat. 1207/1 o tom, že žalobce své požadovací právo na tento pozemek uplatňuje. Žalovaní však své právo služebnosti jízdy, chůze a hnaní dobytka k pozemku č. kat. 1207/1 rybníku v řízení pozemnoreformním neuplatňovali a proto také na ně nebyl vzat zřetel. Pachtýř, který se nepřihlásil ve lhůtě v § 12 stanovené, pozbývá požadovací právo, nepřihlásí-li je dodatečně, nejdéle do dvou let od vyhlášení tohoto zákona u příslušného okresního soudu, a při tom neprokáže, že byla zameškána lhůta pro skutečnosti neodvratné nebo na jeho vůli nezávislé. Podle téhož paragrafu je předepsána lhůta jen pro pachtýře, nikoli však pro jiné věcně oprávněné. § 31 náhradového zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n. je prováděcím zákonem §§ 5, 9, 11, 12 a 13 zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. a nevztahuje se na zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. (o zajištění půdy drobným pachtýřům), kterýž je zákonem úplně samostatným, týkajícím se výlučně dlouhodobých pachtýřů, nikoli státních nebo státem zabraných pozemků podle záborového zákona. Zákon čís. 318/1919 sb. z. a n. má zvláštní předpisy pro celé řízení pozemnoreformní co do dlouholetých pachtýřů, ale neobsahuje ustanovení o tom, zda jiní oprávnění kromě pachtýře mají povinnost do určené doby své právo proti dlouhodobému pachtýři uplatňovati. Zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. stanoví, že nabyvateli pozemku jest dovoleno jej zciziti jen se svolením Státního pozemkového úřadu, kteréž musí býti vykázano v návrhu na zápis vlastnického práva. Obmezení podle tohoto ustanovení se poznámená v knihách a vymaže se po uplynutí desítileté lhůty k návrhu vlastníků. Z toho plyne, že tento zákon dovoluje zatížení pozemku postoupeného do pachtýřova vlastnictví, ale zakazuje jen jeho zcizení na cizí osoby, kteréž váže na svolení Státního pozemkového úřadu. Zákon přidělový ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n. se rovněž na tento případ nehodí, poněvadž

je to zákon docela odlišný od zákona čis. 318/1919 sb. z. a n. Soud je proto toho názoru, že vydržení práva služebnosti proti dlouhodobému pachtýři je přípustné, poněvadž lhůta k uplatňování toho práva zákonem stanovena nebyla (čís. 318/1919) a dovoluje-li zákon zadlužení takového pozemku, jest obdobně přípustno i jeho zatížení právem věcným, jen zcizení pozemku na jiné osoby než na manželku a na rodinu pachtýřovu je dovoleno jen se svolením Státního pozemkového úřadu. Vždyť po desíti letech dlouhodobý pachtýř stane se neobmezeným vlastníkem přikázaného pozemku a může pak s ním volně a neobmezeně nakládati. Není rozumného důvodu, proč by nemohla žalovaná strana uplatňovati své právo služebnosti proti žalobci, když to zákon výslovně nezakazuje a žalobce sám toto právo žalovaným v přihlášce o pozemek čkat. 1207/1 zamlčel, ač o něm dobře věděl. Nestalo se vinou žalovaných, že své právo dříve neuplatňovali, poněvadž jim nikdo před žalobcem ani sám žalobce v jejich právu jezdit přes pozemek č. kat. 1207/1 nebránil ani nezakazoval, až teprve krátce před podáním žaloby. Soud uznává proto námitku i po stránce právní odůvodněnou, že žalovaní právo služebnosti k pozemku č. kat. 1207/1 vydrželi bezelstným držením a vykonáváním svého práva jízdy přes 30 let. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Právní názor prvního soudu, že právo žalovaných, jemuž se žalobce brání žalobou, bylo vydrženo bezelstným vydržením jasně prokázaným a že toto právo služebnosti lze uplatňovati i proti dlouhodobému pachtýři, jemuž pozemek podle zákona ze dne 15. dubna 1920, čis. 311 sb. z. a n. a ze dne 1. dubna 1921, čis. 166 sb. z. a n. byl přidělen, jest zcela správný a první soud tento svůj názor logicky bezvadně odůvodňuje z příslušných předpisů zákona a není tomuto právnímu názoru na závalu předpis § 31 náhr. zákona, který se nevztahuje na zákon ze dne 27. května 1919, čis. 318 sb. z. a n. o zajištění půdy drobným pachtýřům, jenž je zákonem speciálním a docela samostatným a neobsahuje ustanovení o tom, zdali jiní oprávnění kromě pachtýře mají povinnost do určité doby své právo proti dlouhodobému pachtýři uplatňovati a jest proto zcela nepochybné, že i vydržení proti dlouhodobému pachtýři je přípustné, aniž stanovena lhůta k uplatňování tohoto práva. Nelze proto přisvědčiti tvrzení odvolatele, jenž odvolává se na § 31 náhr. zákona, že účel tohoto předpisu platí i pro pozemky získané z dlouhodobého pachtu jako pro pozemky nabyté přidělem neb jinou formou pozemkové reformy.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání opřenému o dovolací důvod § 503 čis. 4 c. ř. s. nelze přiznati oprávněnost. Dovolatel se odvolává na § 31 náhradového zákona, ačkoliv bylo zjištěno, že pozemek čkat. 1207/1 byl mu přidělen jako dlouhodobému pachtýři podle zákona ze dne 27. května 1919, čis. 318 sb. z. a n., na který se nevztahuje § 31 náhradového zákona, jak bylo nižšími soudy podrobně a správně odůvodněno. Dovolatel poukazuje se

proto na důvody napadeného rozsudku v tomto směru, k nimž není třeba nic připojovati. Správně usoudil odvolací soud souhlasně s procesním soudem, že právo žalovaných, jemuž se žalobce žalobou brání, bylo vydrženo bezelstným držením jasně prokázaným a že toto právo služebnosti může býti uplatňováno také proti dlouhodobému pachtýři, jemuž pozemek podle zákonů čis. 311/20 a č. 166/21 zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům čis. 318/1919 doplňujících byl přidělen.

Čís. 12632.

Návrh na povolení prozatímního opatření k zajištění nároku na vrácení stroje, jež navrhovatel prodal odpůrci s výhradou vlastnictví a jenž byl v odpůrcově dílně přimontován, jest odůvodněn, neplatí-li odpůrce, který jest stíhán exekucemi, splátky na stroj a neopatřil-li navrhovateli prohlášení vlastníka nemovitosti po rozumu § 297 a) obč. zák., jakž se byl zavázal.

(Rozh. ze dne 24. května 1933, R II 114/33.)

Žalobkyně prodala žalovanému stroj (Kompressor), vyhradivši si vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny. Ježto žalovaný neplatil splátky, domáhala se žalobkyně vrácení stroje. K zajištění žalobního nároku navrhla žalobkyně povolení prozatímního opatření uschováním stroje u třetí osoby. Soud první stolice zamítl návrh na povolení prozatímního opatření. Rekursní soud prozatímní opatření povolil. Důvody: Jde o zatímní opatření podle § 382 čis. 1 ex. ř. Jest proto předpokladem jeho povolení, by podle § 381 ex. ř. bylo osvědčeno, že jest se obávati zmaření nebo značného ztížení vymáhání neb uskutečnění nároku neb že je opatření třeba k zabránění hrozícího násilí neb k odvrácení hrozící nenahraditelné škody. Jest přisvědčiti stížnosti, že se k osvědčení nebezpečí zmaření neb značného ztížení vymáhání nároku podle § 381 čis. 1 ex. ř. nevyžaduje osvědčení subjektivní činnosti odpůrcovy, která by pravděpodobně k takovému výsledku, pro ohroženou stranu nepříznivému, mohla vésti a kteréhož osvědčení je zapotřebí podle § 379 ex. ř., nýbrž v projednávaném případě stačí osvědčení objektivní skutečnosti, která činí zmaření neb značné ztížení vymáhaného nároku pravděpodobným. Okolnost, že odpůrce strany ohrožené jest stíhán žalobami a exekucemi, by o sobě k tomu nedostačovala, jak správně zdůrazňuje napadené usnesení. Avšak přes to jest přisvědčiti stěžovatelce, že její nárok jest ohrožen. Žalovaný koupil stroj na splátky, tyto však neplatí, jak je osvědčeno inž. Karlem Š-em, se strojem pracuje a zisky z jeho výkonů pobírá. Tento stav může potrvati 2—3 roky než bude spor, dle dnešního již normálního zdlouhavého vyřizování právoplatně ukončen. Poněvadž jde o stroj, který se opotřebuje, jest na snadě, že do té doby může se státi méněcenným, ne-li bezcenným. Kdyby měl býti tento postup schvalován, vedlo by to přímo k nekalému počínání dlužníků, kteří by již předem mohli spo-